

JAK WYGLĄDA PROCEDURA ZOBOWIĄZANIA

OSOBY PIJĄCEJ DO LECZENIA ODWYKOWEGO?

Leczenie osób uzależnionych co do zasady jest dobrowolne, a zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego (przymus leczenia) może być nałożony wyłącznie przez Sąd. Sądem właściwym do rozpatrywania spraw o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu (przymusowe leczenie) jest Sąd Rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy.

Wniosek do Sądu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu złożyć mogą dwie instytucje:

- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Prokurator

Wniosek o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu przez osobę uzależnioną od alkoholu, można złożyć do Miejskiej **Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, w każdą środę w godz. 16:00-18:00, ul. Wileńska 10 16-500 Sejny

Wnioski należy składać osobiście, bądź za pośrednictwem poczty. **Wniosek może złożyć** członek najbliższej rodziny (który najlepiej zna skalę problemu i wie jak wygląda sytuacja rodzinna). Ponadto, wniosek o leczenie do Komisji mogą złożyć inne instytucje, takie jak Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Szkoła, Ośrodek Zdrowia itp.

Należy pamiętać, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, na przymusowe leczenie można skierować osoby, które w związku ze swoją chorobą alkoholową;

- powodują rozkład życia rodzinnego,
- powodują demoralizację nieletnich,
- systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny,
- uchylają się od pracy.

Podczas zgłoszenia osoby, w stosunku do której jest podejrzenie uzależnienia od alkoholu, zgłaszający wypełnia wniosek, zawierający dane zgłaszanej osoby. Jeżeli istnieją inne dokumenty potwierdzające uzależnienie, np. karty leczenia szpitalnego, zaświadczenia lekarskie, informacje z Policji itp., należy zabrać je ze sobą celem dołączenia do akt sprawy. Składający wniosek może zastrzec sobie anonimowość, jeżeli obawia się negatywnej reakcji osoby nadużywającej alkoholu. Ponadto w przypadku skierowania sprawy do Sądu o przymusowe leczenie, osoba zgłaszająca może występować w Sądzie jako świadek.

Na podstawie złożonego wniosku, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaprasza osobę, co do której zachodzi podejrzenie, że jest uzależniona od alkoholu, do osobistego zgłoszenia się na tzw. *rozmowę motywującą do leczenia*. Termin zgłoszenia się na rozmowę określony jest w zaproszeniu, które przesyłane jest listem poleconym.

- **Jeżeli osoba chce podjąć leczenie.**

To wariant najbardziej optymistyczny, bo dobrowolne podjęcie leczenia daje największe szanse na wyjście z nałogu. Zawsze należy pamiętać, że **leczenie jest bezpłatne**. Osoba, która dobrowolnie podjęła leczenie w wybranym przez siebie Ośrodku, nie jest pozostawiona sama sobie, gdyż zobowiązana jest do zgłaszania się na posiedzenia Komisji (raz w miesiącu z aktualnym zaświadczeniem potwierdzającym uczęszczanie na terapię). Takie osoby zawsze są informowane, że w przypadku zaprzestania leczenia i zaniedbania dostarczania zaświadczeń o kontynuacji leczenia, sprawa zostanie skierowana do Sądu.

- **Jeżeli osoba zaproszona na spotkanie oświadcza, że nie ma problemu alkoholowego (przykładowe tłumaczenie: „bo zgłoszenie jest wynikiem zemsty partnera” itp.) i nie zamierza podjąć leczenia.**

W takiej sytuacji osoba zawsze kierowana jest na badanie do biegłych sądowych, którzy są uprawnieni do orzekania o uzależnieniu (są to lekarz psychiatra i psycholog). **Badanie jest bezpłatne** (koszt pokrywa Gmina). Wynik badania jest bardzo istotny zarówno dla Komisji, jak i w ewentualnym postępowaniu przed Sądem. Jeżeli z opinii biegłych wynika, że osoba nie jest uzależniona, sprawa przed Komisją jest zamykana. Jeżeli natomiast z opinii biegłych wynika, że dana osoba jest uzależniona, wówczas kolejny raz motywuje się ją do leczenia. W przypadku, gdy osoba chce podjąć leczenie dobrowolnie, to zastosowanie ma wariant 1 (czyli leczenie dobrowolne, ale pod nadzorem Komisji). Jeżeli – mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie – osoba odmawia leczenia, stosuje się wariant 3.

- **Kierowanie wniosku o przymusowe leczenie do Sądu.**

Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego jest uruchamiana w następujących przypadkach:

- jeżeli, mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie, dana osoba odmawia przed Komisją podjęcia leczenia;
- jeżeli osoba, która zgodziła się na badanie przez biegłych, nie zgłosi się na przedmiotowe badanie. (Komisja również kieruje sprawę do Sądu – Komisja bowiem nie ma możliwości zmuszenia kogokolwiek do badania, natomiast uprawnienie takie przysługuje Sądowi);
- jeżeli osoba w ogóle nie zgłosi się na rozmowę motywacyjną (zaproszenie na rozmowę wysyłane jest listem poleconym, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru i jest dwukrotnie awizowane przez Poczta);
- jeżeli osoba zgłosi się na wezwanie Komisji i oświadczy od razu, że nie zgadza się na badanie przez biegłych i nie zamierza się leczyć dobrowolnie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Sąd powinien wyznaczyć pierwszą rozprawę w ciągu miesiąca od wpłynięcia wniosku o przymusowe leczenie uczestnika (bo tak zgodnie z przepisami prawa nazywa się osobę, co do której złożony został wniosek do Sądu). Jeśli w danej sprawie brak jest opinii biegłych (bo np. osoba nie zgodziła się na badanie przez biegłych przed Komisją), wówczas Sąd kieruje taką osobę na badanie. Trzeba pamiętać, że postępowanie sądowe może się przedłużać, np. z powodu nieobecności uczestnika, uchylania się od badania przez biegłych, przedstawiania dowodów itp. Sąd ma uprawnienia do nakazania przymusowego doprowadzenia przez Policję uczestnika na rozprawę, jak również na badanie. Komisja nie ma wpływu na czas rozpatrzenia sprawy przez Sąd. Ten etap postępowania odbywa się już bez udziału członków Komisji (z pewnymi wyjątkami, gdy Sąd zadecyduje o obowiązku uczestniczenia przedstawiciela Komisji podczas rozprawy).

Sąd może na podstawie zebranych dowodów (opinii biegłych, zeznań uczestnika, świadków, wywiadu Policji) wydać następujące orzeczenie:

- oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona,
- orzec obowiązek leczenia odwykowego w otwartym (niestacjonarnym) zakładzie leczniczym (czyli poradni), lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym czyli szpitalu).

Postępowanie przed Sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne. Sąd orzeka o obowiązku leczenia odwykowego w formie postanowienia, od którego przysługuje apelacja. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa tak długo jak wymaga tego cel leczenia, nie dłużej jednak niż dwa lata od uprawomocnienia się orzeczenia Sądu.

Na czas trwania obowiązku leczenia Sąd może ustanowić nadzór kuratora.